

quin visitet Ecclesiam; et e contra potest quis visitare Ecclesiam quin assistat Sacrificio Missae, etsi dum est in Ecclesia Missa celebretur; ut puta si in die, in quo non sit magnus populi concursus, sistat in Basilica Vaticana ad altare Pietatis, dum Missa celebratur ad altare Columnae.

CAPUT VI.

De Suspensione, Translatione ac Cessatione.

Art. I.

DE SUSPENSIONE.

Suspensio locum habet cum, perseverante concessionis vigore, suspenditur eiusdem effectus, quounque non cessat causa suspensionis.

Causa suspensionis potest esse *intrinseca* vel *extrinseca*. *Intrinsica* est ea quae exurgit ex ipsa natura rei; sic suspensa remanent indulgentiae *Viae Crucis*, si cruces removeantur de loco, v. gr. ad parietem dealbandam, ut iterum in eodem loco collocentur. *Extrinsica* est ea quae dependet ex voluntate concedentis. Exemplum suspensionis ex causa extrinseca habetur in celebri suspensione omnium indulgentiarum tempore anni sancti.

Art. II.

DE TRANSLATIONE.

Translatio respicere potest vel *locum* vel *tempus*.

Translatio quoad *locum* verificatur tunc cum indulgentia alicui loco adnexa ad aliud transfertur

ita, ut in priori loco amplius lucrifieri non possit. Haec, ut patet, verificari nequit nisi in indulgentiis *localibus*; personales enim et reales praescindunt a loco; neque pariter generatim in stricte localibus, quando indulgentiae concessae sunt intuitu et *favore* ipsius loci, ut puta indulgentiae concessae celebri Lauretano Sanctuario, difficile enim supponi potest translatio loci; saepe vero verificatur in stricte localibus quando indulgentiae adnexae sunt alicui loco sed non intuitu et favore loci ipsius, ut puta indulgentia Portiunculae concessa ex Indulto Pontificio alicui Ecclesiae, quae non pertineat ad Franciscanos, ratione commoditatis populi; in hoc enim casu facile conceditur translatio, at semper novo Indulto, ad aliam Ecclesiam, si haec magis commodior sit: et adhuc saepius verificatur in late localibus, seu mixtis, indulgentiae enim, sicut ceteri favores, sequuntur communitatem quae detinet locum. Sic ecclesia, regularibus v. gr. ex aliquo facto expulsis, amittit indulgentias, quae tamen, iisdem redeuntibus, ipso facto reviviscunt. Neque necessarius est iuridicus proprietatis titulus ut Regularis familia sua praeSENTIA indulgentias communicet; sed sufficit ut Religiosi usum Ecclesiae habeant; requiritur tamen ut Religiosi penes Ecclesiam resideant, et ministeria propria ibi obeant, ac praeterea quod Ecclesia sit publica et usus ex legitima concesione proveniens sit constans ac plenus (D. 424. 18 Aug. 1868; cfr. *Acta S. Sedis* vol. iv. pag. 328.)

Translatio quoad *tempus* locum habet quando indulgentia concessa pro aliquo tempore ad aliud transfertur.

Haec locum habet praesertim in indulgentiis concessis pro aliquo Festo, quod accidit transferri. Iam vero translatio Festi fieri potest vel solum quoad Officium et Missam, vel solum quoad extrinsecam solemnitatem, vel quoad utrumque; item fieri potest per accidens vel in perpetuum. Atqui ex Decreto (D. 360. 9 Aug. 1882) regula generalis est ut indulgentia transferatur quoties transfertur sive per accidens sive in perpetuum solemnitas externa, etsi non transferatur Officium et Missa: quoad vero ea Festa quae sine populi solemnitate et publica functione peragi solent; si perpetuo transferantur, cum festo transfertur indulgentia, etsi translatio sit solum pro certa Dioecesi, vel certa Ordinis religiosi provincia; si translatio Festi fit solum per accidens, indulgentia manet diei affixa.

In iisdem tamen Decretis cautum est ut nonnisi unica vice a fidelibus lucrari possit indulgentia tali Festo adnexa; sic si quis postquam Romae lucraverit indulgentiam alicui Festo adnexam, et postea perget in alium locum, ubi contingat idem Festum celebrari, non poterit lucrari indulgentias eidem Festo adnexas.

Art. III.

DE CESSATIONE SEU EXTINCTIONE.

Indulgentiae cessare possunt sive *ex parte concedentis*, sive *ex parte subiecti*, sive *ex parte causae*, sive *ex parte rei seu loci*.

Ex parte concedentis:

1º per *expirationem termini* in concessione praescripti;

2º per *mortem concedentis*; quando in concessione adiecta fuerit clausula ad *beneplacitum meum*, vel alia similis; non vero si agatur v. gr. de R. P., quando adiecta fuerit clausula ad *beneplacitum R. P.* vel *Apostolicae Sedis*; haec enim verba non referuntur ad personam, sed ad supremam R. P. dignitatem quae semper perdurat. Quod si supradicta clausula apposita non fuerit, indulgentiae perdurant etiam post mortem concedentis;

3º per *revocationem*, qua omnis vis adimitur priori concessioni. Celebris est revocatio indulgentiarum facta a Paulo V, de qua in secunda parte.

Ex parte subiecti:

per *mortem personae*, sive per *extinctionem* Collegii quibus concessae fuerunt. Quoad primam casum nulla difficultas. Quoad alterum attendi debet quanam ex causa Collegium (uti sodalitates, congregations etc.) fuerit extinctum. Etenim si id evenerit ex parte legitimae auctoritatis quae ob factum inconveniens existimaverit Collegium esse suppressendum eo ipso concidunt favores ipsi collati ac proinde etiam indulgentiae: aliter forte dicendum si Collegium cessaverit vel eo quod membra illud componentia paulatim defuerint, vel quia illegitima auctoritas praepotenti vi illud suppressere mandaverit: in hoc secundo casu minime cessant indulgentiae aliquique favores ipsi tributi, ac proinde si contingat Collegium in posterum reviviscere, neque nova indiget indulgentiarum concessione, imo neque confirmatione, excepto quod aliquod dubium oriatur de collatis olim indulgentiis.

Ex parte *causae motivae*:

cessante *causa motiva*: indulgentiae enim pendent essentialiter ex causa rationabili et proportionata. Sicut ergo, ea non existente, ab initio, nullae sunt, sic, ea tractu temporis cessante, cessant et ipsae indulgentiae; sic v. gr. si indulgentiae datae sint pro aliquo Concilio, Concilio ad finem perducto, indulgentiae cessant per se, quin necessarius sit actus aliquis revocationis.

Hic quaeri potest quid dicendum sit de indulgentia ad instar Iubilaei concessa a Pio IX Literis Apost. *Nemo certe*, die 11 Aprilis 1869 (*Acta S. Sedis* vol. iv. pag. 502) pro felici Concilii Vaticani celebratione. Cum Concilium Vaticanum ad finem perductum non fuerit, non videtur cessasse huiusmodi indulgentiam: at suspenso Concilio et ipsa indulgentia suspensa dici debet, accessorum enim sequitur principale. Quando tamen suspensio incipere debuisse, difficile est dicere; nam in Epistola encyclica *Gratibus Ecclesiae*, die 24 Decemb. 1874, qua indicitur Iubilaeum pro anno 1875, (*Acta S. Sedis* vol. viii. pag. 181) declaratur eo tempore adhuc in sua vi, firmitate, vigore permanere: nec mirum; quousque enim spes aliqua affulget posse iterum *cito* resumi Concilium, indulgentia quae inservit ad excitandos fideles pro felici Concilii exitu suspensa dici nequit. Ceterum ipse Pius IX in eadem Epistola die 24 Decemb. 1874 ait: "Cuius Iubilaei causa et intuitu superius memoratam indulgentiam (scilicet quasi Iubilaei pro Concilio Vaticano concessam) ad beneplacitum Nostrum et huius Apostolicae Sedis, suspendentes ac suspensam declarantes. Porro, cum non

constet de mutato Beneplacito Apostolicae Sedis, retinendum est supradictam indulgentiam non solum ex causa intrinseca sed etiam extrinseca uti suspensam habendam esse.

Ex parte *rei seu loci*:

in genere cessant si obiectum sive locus *pereat* non solum *physice* sed etiam *moraliter*, scilicet ita ut in existimatione hominum non sit amplius eadem res idem locus. Unde non cessat indulgentia a) concessa alicui Ecclesiae si restauratur, imo si demolitur, dummodo nova Ecclesia aedificatur in eodem loco et sub eodem titulo (D. 323. 9 Augusti 1843);

b) non cessat altaris privilegium si altare ex marmore conficietur (D. 317. 24 Aprilis 1843);

c) item non cessat si de novo aedificatum fuerit in alio quidem loco, sed in eadem Ecclesia et sub eodem titulo.

In specie vero quoad indulgentias late reales loquemur in secunda parte.

